

૧૦૫૬૫

— બીજા ધોરણ માટે :—

“મુખ્યગણિતશિક્ષક”

ભાગ ૩

Page No. 2

નવ ૧૫ સ્ત્રી
મિત્ર ૦ ૨ ૦
પારિવેશ જુદું.
માત્ર.

છગનલાલ માતીરામ શાહ.

“મુખ્યગણિત શિક્ષક” ગણના મા

૨૧ ૬ ૨-૧૨૨૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૫૬૫ વર્ગીક

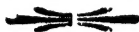
પુસ્તકનું નામ મુખ્યગણિત શિક્ષક

વિષય મેટ્રિક ૮૪૪ : ૩૪૨

દેશી રાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ ઇનામ અને
લાયબ્રેરી માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના
અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સફળસ્થાના
ઉત્તમ સાયક્રિકેટ પામેલો.

—: બીજા ધોરણનો :—

❧ મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૩ ❧

રચનાર:—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખગણિત શિક્ષક” વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું:—શાહપોર-મુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-મુરત.

મુરત ચઢતાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા ‘શંકર’ પ્રિન્ટીંગ
પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકળે છાપે.

મુદ્રાણેલી વધારેલી આવૃત્તિ ૧૧મી] [પ્રત ૩૦૦૦.

કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

માર્ચ]

[સને ૧૯૨૩.

કિંમત બે આના. પોસ્ટેજ જુદું

૨] બાળવર્ગના “મુખ્યગણિત શિક્ષક” હોઈ આવે.

પૂર્ણાંક અને આશુપાણના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણિતકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

અક્ષરબદ્ધ

(૧) કોઈ રકમમાં પુરા દસક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દસકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે:— $૭૨+૪૦=૧૧૨$. $૭૨-૪૦=૩૨$.

(૨) કોઈ રકમમાં પુરા દસકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દસક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—

$$૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭. \quad ૫૨-૨૫=(૫૨-૨૦-૫)=૨૭$$

(૩) કોઈ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા જેમકે:—
 $૩૬+૩૬=૭૨$; $૩૬ \times ૨=૭૨$

(૪) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ નીકાં ચઢાવવાં. જેમકે:— $૫ \times ૧૦=૫૦$; $૫ \times ૧૦૦=૫૦૦$; $૫ \times ૧૦૦૦=૫૦૦૦$.

(૫) કોઈ રકમને ૨૦; ૩૦; ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીઠું ચઢાવવું. ૨૦૦, ૩૦૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીઠાં ચઢાવવાં

(૬) આશુપાણના અપૂર્ણાંકમાં આશુપાણના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી. જેમકે:—

પહેલા ધારણના “અખગણિત શિક્ષક” ૧૥૥ આના. [૩]

$$૧૩૥૥+૪૥૥; ૧૩૥૥+૪=૧૩૥૥, ૧૩૥૥+૦૥૥=૧૮૥૥$$

$$૧૩૥૥-૪૥૥; ૧૩૥૥-૪=૮૥૥, ૮૥૥-૦૥૥=૮$$

(૭) કોઈ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીકું ચઢાવવું. પણ છેડે એક પાણી હોય તો પાણીને બદલે ૨૥, બે પાણીને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણીને બદલે ૭૥ ચઢાવવા. નેમકે—:૨૬૥, ૩૭૥, ૭૮૥૥ ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણી; બીજીમાં બે પાણી અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણી છે માટે ૨૬૨૥, ૩૭૫, ૭૮૭૥.

(૮) કોઈ રકમને ૨૥, ૫, ૭૥ એ ગુણવા હોય તો ૦૥, ૦૥૥, ૦૥૥૥ એ ગુણવા એટલા દશક. કારણ કે ૨૥=૦૥ દશક, ૫=૦૥૥ દશક, ૭૥=૦૥૥૥ દશક છે.

(૯) કોઈ રકમને ૧૦૦એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીકાં ચઢાવવા; પણ છેડે એક પાણી હોય તો પાણીને બદલે ૨૫, બે પાણીને બદલે ૫૦ અને ત્રણ પાણીને બદલે ૭૫ મુકવા.

(૧૦) કોઈ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦, એ ગુણવા હોય તો ૦૥, ૦૥૥, ૦૥૥૥, ૧૥, ૧૥૥, ૨૥૥, ૩૥૥ એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણ કે ૨૫=૦૥ સેં. ૫૦=૦૥૥ સેં. ૭૫=૦૥૥૥ સેં છે.

(૧૧) કોઈ રકમને ૦૥ એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા અને ૦૥૥ ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. નેમકે:—૩૭૫=૦૥=૩૭X૪=૧૪૮૦, ૩૭૫=૦૥૥=૩૭X૨=૭૪,

૪] ત્રીજા ધોરણનો “અુખગણિત શિક્ષક” અઢી આના.

+શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ જુના પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ:—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર, અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર ગણાય છે.

શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૧૦ રૂપીઆભાર	૦૧ શેર
પોણોશેરના રૂપીઆભાર	૩૦	૫ રૂપીઆભાર	નવટાંક
અચ્છેરના રૂપીઆભાર	૨૦	૨૧૧ રૂપીઆભાર	અધોળ
પાશેરના રૂપીઆભાર	૧૦		
નવટાંકના રૂપીઆભાર	૫	શેરના પૈસાભાર	૭૨
અધોળના રૂપીઆભાર	૨૧૧	પોણોશેરના પૈસાભાર	૫૪
		અચ્છેરના પૈસાભાર	૩૬
		પાશેરના પૈસાભાર	૧૮
		નવટાંકના પૈસાભાર	૯
		અધોળના પૈસાભાર	૪૧૧
૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર		
૩૦ રૂપીઆભાર	૦૧૧૧ શેર		
૨૦ રૂપીઆભાર	૦૧૧ શેર		

નવગર્જનાં ત્રજવા કાટલાં હાજર રાખી જોધરાગા પાસે તોળા-
વીને તેમના પાસેજ કિપજવી ઠહાવવી. રૂપીઆની ધાત: જોડે શેરની
ધાતનો સંબંધ જોડવો.

ત્રીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” અઢી આના. [૫

૭૨	પૈસાભાર	૧ શેર	શેરના	નવટાંકા ૮
૫૪	પૈસાભાર	૦૧૧૧ શેર	પોણાશેરના	નવટાંકા ૬
૩૬	પૈસાભાર	૦૧૧ શેર	અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
૧૮	પૈસાભાર	૦૧ શેર	પાશેરના	નવટાંકા ૨
૯	પૈસાદાર	નવટાંક		
૪૧	પૈસાભાર	અધીળ		
શેરના	અધીળા	૧૬	૨ નવટાંકે	પાશેર
પોણાશેરના	અધીળા	૧૨	૪ નવટાંકે	અચ્છેર
અચ્છેર	અધીળા	૮	૬ નવટાંકે	પોણાશેર
પાશેરના	અધીળા	૪	૮ નવટાંકે	એક શેર
નવટાંકના	અધીળા	૨		
૨ અધીળે	નવટાંક		શેરના	પાશેરા ૪
૪ અધીળે	પાશેર		અચ્છેરના	પાશેરા ૨
૮ અધીળે	અચ્છેર		પોણાશેરના	પાશેરા ૩
૧૨ અધીળે	પોણાશેર		અચ્છેરના	પાશેરા ૨
૧૬ અધીળે	એક શેર			
૩ પીઆ	એકના	અડધા ૨	૨ પાશેરે	અચ્છેર
૩ પીઆ	એકની	પાવલી ૪	૩ પાશેરે	પોણાશેર
૩ પીઆ	એકની	બે આની ૮	૪ પાશેરે	એક શેર
૩ પીઆ	એકના	આના ૧૬		
૩ પીઆ	એકના	અડધા ૨	શેર	એકના
૩ પીઆ	એકની	પાવલી ૪	શેર	એકના
૩ પીઆ	એકની	બે આની ૮	શેર	એકના
૩ પીઆ	એકના	આના ૧૬	શેર	એકના

૬] ચૌથા ધોરણનો “મુખ્યમણિત શિક્ષક” ચાર માના.

મણુની ધાત.

મણુના અધમણીઆ	૨	૩૦ શેર	૦૧૧ મણુ
મણુના હસશેરા	૪	૨૦ શેર	૦૧ મણુ
મણુની પાંચશેરી	૮	૧૦ શેર	૦૧ મણુ
મણુની અઢીશેરી	૧૬	૧ મણુની	અઢીશેરી ૧૬
મણુની સવાશેરી	૩૨	૦૧૧ મણુની	અઢીશેરી ૧૨
મણુના શેર	૪૦	૦૧ મણુની	અઢીશેરી ૮
૨ અધમણીઆ	૧ મણુ	૦૧ મણુની	અઢીશેરી ૪
૪ હસશેરા	૧ મણુ	૫ શેરની	અઢીશેરી ૨
૮ પાંચશેરી	૧ મણુ	૨ અઢીશેરીએ	૫ શેર
૧૬ અઢીશેરી	૧ મણુ	૪ અઢીશેરીએ	૦૧ મણુ
૩૨ સવાશેરી	૧ મણુ	૮ અઢીશેરીએ	૦૧૧ મણુ
૪૦ શેર	૧ મણુ	૧૨ અઢીશેરીએ	૦૧૧ મણુ
૧ મણુના	૪૦ શેર	૧૬ અઢીશેરીએ	૧ મણુ
૦૧૧ મણુના	૩૦ શેર	૧ મણુની	પાંચશેરીએ ૮
૦૧ મણુના	૨૦ શેર	૦૧૧ મણુની	પાંચશેરી ૬
૦૧ મણુના	૧૦ શેર	૦૧૧ મણુની	પાંચશેરી ૪
૪૦ શેર	૧ મણુ	૦૧ મણુની	પાંચશેરી ૨

પાંચમા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના. ૭

૨ પાંચશેરીએ	૦૧ મણ	૦૧ મણના	હસશેરા	૨
૪ પાંચશેરીએ	૦૧૧ મણ	૦૧ મણના	હસશેરા	૧
૬ પાંચશેરીએ	૦૧૧૧ મણ			
૮ પાંચશેરીએ	૧ મણ	૧ હસશેરા	૦૧ મણ	
		૨ હસશેરા	૦૧૧ મણ	
		૩ હસશેરા	૦૧૧૧ મણ	
૧ મણના	હસશેરા	૪ હસશેરા	૧ મણ	
૦૧૧ મણના	હસશેરા			

આનાની ધાત.	૬૪ ” રૂ. ૪)	૮૦૦ ” રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂ. ૦૧	૬૮ ” રૂ. ૪૧	૯૦૦ ” રૂ. ૫૬૧
૮ ” રૂ. ૦૧	૭૨ ” રૂ. ૪૧૧	૧૦૦૦ ” રૂ. ૬૨૧૧
૧૨ ” રૂ. ૦૧૧	૭૬ ” રૂ. ૪૧૧૧	
૧૬ ” રૂ. ૧)	૮૦ ” રૂ. ૫)	૧૬ આનાનો રૂ. ૧)
૨૦ ” રૂ. ૧૧	૮૪ ” રૂ. ૫૧	૩૨ ” રૂ. ૨)
૨૪ ” રૂ. ૧૧૧	૮૮ ” રૂ. ૫૧૧	૪૮ ” રૂ. ૬)
૨૮ ” રૂ. ૧૧૧૧	૯૨ ” રૂ. ૫૧૧૧	૬૪ ” રૂ. ૪)
૩૨ ” રૂ. ૨)	૯૬ ” રૂ. ૬)	૮૦ ” રૂ. ૫)
૩૬ ” રૂ. ૨૧	૧૦૦ ” રૂ. ૬૧	૯૬ ” રૂ. ૬)
૪૦ ” રૂ. ૨૧૧	૨૦૦ ” રૂ. ૧૨૧૧	૧૧૨ ” રૂ. ૭)
૪૪ ” રૂ. ૨૧૧૧	૩૦૦ ” રૂ. ૧૮૧૧૧	૧૨૮ ” રૂ. ૮)
૪૮ ” રૂ. ૩)	૪૦૦ ” રૂ. ૨૫)	૧૪૪ ” રૂ. ૯)
૫૨ ” રૂ. ૩૧	૫૦૦ ” રૂ. ૩૧૧	૧૬૦ ” રૂ. ૧૦)
૫૬ ” રૂ. ૩૧૧	૬૦૦ ” રૂ. ૩૬૧૧	સુચના-૫.૮ સવળી,
૬૦ ” રૂ. ૩૧૧૧	૭૦૦ ” રૂ. ૪૨૧૧૧	ખવળી મોઢે કરાવવી.

૧×૦૧૧=૦૧૧	૧૧×૦૧૧= ૮૧	૧૧×૦૧૧=૧૫૧૧	૩૧×૦૧૧=૨૩૧
૨ ૦૧૧ ૧૧	૧૨ ૦૧૧ ૯	૨૨ ૦૧૧ ૧૬૧	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૩ ૦૧૧ ૨૧	૧૩ ૦૧૧ ૯૧	૨૩ ૦૧૧ ૧૭૧	૩૩ ૦૧૧ ૨૪૧
૪ ૦૧૧ ૩	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૨૪ ૦૧૧ ૧૮	૩૪ ૦૧૧ ૨૫૧
૫ ૦૧૧ ૩૧	૧૫ ૦૧૧ ૧૧૧	૨૫ ૦૧૧ ૧૮૧	૩૫ ૦૧૧ ૨૬૧
૬ ૦૧૧ ૪૧	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૨૬ ૦૧૧ ૧૯૧	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૭ ૦૧૧ ૫૧	૧૭ ૦૧૧ ૧૨૧	૨૭ ૦૧૧ ૨૦૧	૩૭ ૦૧૧ ૨૭૧
૮ ૦૧૧ ૬	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧	૩૮ ૦૧૧ ૨૮૧
૯ ૦૧૧ ૬૧	૧૯ ૦૧૧ ૧૪૧	૨૯ ૦૧૧ ૨૧૧	૩૯ ૦૧૧ ૨૯૧
૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૩૦ ૦૧૧ ૨૨૧	૪૦ ૦૧૧ ૩૦
૪૧×૦૧૧=૩૦૧૧	૫૧×૦૧૧=૩૮૧	૬૧×૦૧૧=૪૫૧	૭૧×૦૧૧=૫૩૧
૪૨ ૦૧૧ ૩૧	૫૨ ૦૧૧ ૩૨	૬૨ ૦૧૧ ૪૬૧	૭૨ ૦૧૧ ૫૪
૪૩ ૦૧૧ ૩૨	૫૩ ૦૧૧ ૩૬૧	૬૩ ૦૧૧ ૪૭૧	૭૩ ૦૧૧ ૫૪૧
૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧	૬૪ ૦૧૧ ૪૮	૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧
૪૫ ૦૧૧ ૩૩૧	૫૫ ૦૧૧ ૪૧	૬૫ ૦૧૧ ૪૮૧	૭૫ ૦૧૧ ૫૬૧
૪૬ ૦૧૧ ૩૪	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧	૭૬ ૦૧૧ ૫૭
૪૭ ૦૧૧ ૩૫	૫૭ ૦૧૧ ૪૨૧	૬૭ ૦૧૧ ૫૦૧	૭૭ ૦૧૧ ૫૭૧
૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧	૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧
૪૯ ૦૧૧ ૩૬૧	૫૯ ૦૧૧ ૪૪૧	૬૯ ૦૧૧ ૫૧૧	૭૯ ૦૧૧ ૫૯૧
૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧	૮૦ ૦૧૧ ૬૦
૮૧×૦૧૧=૬૦૧૧	૯૧×૦૧૧=૬૮૧	<div>ત્રીજી ગોષ્ઠીનો</div> <div>“ડિક્ટેશન શિક્ષક”</div> <div>ત્રજી ગોષ્ઠીનો</div> <div>“ડિક્ટેશન શિક્ષક”</div>	
૮૨ ૦૧૧ ૬૧	૯૨ ૦૧૧ ૬૯		
૮૩ ૦૧૧ ૬૨	૯૩ ૦૧૧ ૬૯૧		
૮૪ ૦૧૧ ૬૩	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧		
૮૫ ૦૧૧ ૬૩૧	૯૫ ૦૧૧ ૭૧		
૮૬ ૦૧૧ ૬૪	૯૬ ૦૧૧ ૭૨		
૮૭ ૦૧૧ ૬૫	૯૭ ૦૧૧ ૭૨૧		
૮૮ ૦૧૧ ૬૬	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧		
૮૯ ૦૧૧ ૬૬૧	૯૯ ૦૧૧ ૭૪૧		
૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫		

દોઢા સાથે પોણાની ઓકીની પલાખીનો સંબંધ. [૬

૧×૧૧= ૧૧	૨×૦૧૧= ૧૧	૧૧×૧૧=૧૬૧	૨૨×૦૧૧ ૧૬૧
૨ ૧૧ ૩	૪ ૦૧૧ ૩	૧૨ ૧૧ ૧૮	૨૪ ૦૧૧ ૧૮
૩ ૧૧ ૪૧	૬ ૦૧૧ ૪૧	૧૩ ૧૧ ૧૯	૨૬ ૦૧૧ ૧૯
૪ ૧૧ ૬	૮ ૦૧૧ ૬	૧૪ ૧૧ ૨૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧
૫ ૧૧ ૭૧	૧૦ ૦૧૧ ૭૧	૧૫ ૧૧ ૨૨	૩૦ ૦૧૧ ૨૨
૬ ૧૧ ૯	૧૨ ૦૧૧ ૯	૧૬ ૧૧ ૨૪	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૭ ૧૧ ૧૦૧	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧	૧૭ ૧૧ ૨૫	૩૪ ૦૧૧ ૨૫
૮ ૧૧ ૧૨	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૧૮ ૧૧ ૨૭	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૯ ૧૧ ૧૩૧	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧	૧૯ ૧૧ ૨૮	૩૮ ૦૧૧ ૨૮
૧૦ ૧૧ ૧૫	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૨૦ ૧૧ ૩૦	૪૦ ૦૧૧ ૩૦
૨૧×૧૧=૩૧૧	૪૨×૦૧૧=૩૧૧	૩૧×૧૧=૪૬૧	૬૨×૦૧૧=૪૬૧
૨૨ ૧૧ ૩૩	૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૩૨ ૧૧ ૪૮	૬૪ ૦૧૧ ૪૮
૨૩ ૧૧ ૩૪૧	૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧	૩૩ ૧૧ ૪૯	૬૬ ૦૧૧ ૪૯
૨૪ ૧૧ ૩૬	૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૩૪ ૧૧ ૫૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧
૨૫ ૧૧ ૩૭૧	૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧	૩૫ ૧૧ ૫૨	૭૦ ૦૧૧ ૫૨
૨૬ ૧૧ ૩૯	૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૩૬ ૧૧ ૫૪	૭૨ ૦૧૧ ૫૪
૨૭ ૧૧ ૪૦૧	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧	૩૭ ૧૧ ૫૫	૭૪ ૦૧૧ ૫૫
૨૮ ૧૧ ૪૨	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૩૮ ૧૧ ૫૭	૭૬ ૦૧૧ ૫૭
૨૯ ૧૧ ૪૩૧	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧	૩૯ ૧૧ ૫૮	૭૮ ૦૧૧ ૫૮
૩૦ ૧૧ ૪૫	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૪૦ ૧૧ ૬૦	૮૦ ૦૧૧ ૬૦
૪૧×૧૧=૬૧૧	૮૨×૦૧૧=૬૧૧	<p>પહેલાં ચોખીતા “ડિક્ટેશન શિક્ષક” અઢી આના. ચોથી ચોખીતા “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના. </p>	
૪૨ ૧૧ ૬૩	૮૪ ૦૧૧ ૬૩		
૪૩ ૧૧ ૬૪૧	૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧		
૪૪ ૧૧ ૬૬	૮૮ ૦૧૧ ૬૬		
૪૫ ૧૧ ૬૭૧	૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧		
૪૬ ૧૧ ૬૯	૯૨ ૦૧૧ ૬૯		
૪૭ ૧૧ ૭૦૧	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧		
૪૮ ૧૧ ૭૨	૯૬ ૦૧૧ ૭૨		
૪૯ ૧૧ ૭૩૧	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧		
૫૦ ૧૧ ૭૫	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫		

૧×૧=૧	૧૧×૧=૧૩૧	૨૧×૧=૨૬૧	૩૧×૧=૩૮૧
૨ ૧. ૨૧	૧૨ ૧. ૧૫	૨૨ ૧. ૨૭૧	૩૨ ૧. ૪૦
૩ ૧. ૩૧	૧૩ ૧. ૧૬૧	૨૩ ૧. ૨૮૧	૩૩ ૧. ૪૧
૪ ૧. ૫	૧૪ ૧. ૧૭૧	૨૪ ૧. ૩૦	૩૪ ૧. ૪૨૧
૫ ૧. ૬૧	૧૫ ૧. ૧૮૧	૨૫ ૧. ૩૧	૩૫ ૧. ૪૩૧
૬ ૧. ૭૧	૧૬ ૧. ૨૦	૨૬ ૧. ૩૨૧	૩૬ ૧. ૪૫
૭ ૧. ૮૧	૧૭ ૧. ૨૧	૨૭ ૧. ૩૩૧	૩૭ ૧. ૪૬૧
૮ ૧. ૧૦	૧૮ ૧. ૨૨૧	૨૮ ૧. ૩૫	૩૮ ૧. ૪૭૧
૯ ૧. ૧૧	૧૯ ૧. ૨૩૧	૨૯ ૧. ૩૬૧	૩૯ ૧. ૪૮૧
૧૦ ૧. ૧૨૧	૨૦ ૧. ૨૫	૩૦ ૧. ૩૭૧	૪૦ ૧. ૫૦

૪૧×૧=૫૧	૫૧×૧=૬૩૧	૬૧×૧=૭૬૧	૭૧×૧=૮૮૧
૪૨ ૧. ૫૧	૫૨ ૧. ૬૫	૬૨ ૧. ૭૭૧	૭૨ ૧. ૯૦
૪૩ ૧. ૫૩	૫૩ ૧. ૬૬૧	૬૩ ૧. ૭૮૧	૭૩ ૧. ૯૧
૪૪ ૧. ૫૫	૫૪ ૧. ૬૭૧	૬૪ ૧. ૮૦	૭૪ ૧. ૯૨
૪૫ ૧. ૫૬	૫૫ ૧. ૬૮૧	૬૫ ૧. ૮૧	૭૫ ૧. ૯૩
૪૬ ૧. ૫૭	૫૬ ૧. ૭૦	૬૬ ૧. ૮૨	૭૬ ૧. ૯૪
૪૭ ૧. ૫૮	૫૭ ૧. ૭૧	૬૭ ૧. ૮૩	૭૭ ૧. ૯૫
૪૮ ૧. ૬૦	૫૮ ૧. ૭૨	૬૮ ૧. ૮૫	૭૮ ૧. ૯૬
૪૯ ૧. ૬૧	૫૯ ૧. ૭૩	૬૯ ૧. ૮૬	૭૯ ૧. ૯૭
૫૦ ૧. ૬૨	૬૦ ૧. ૭૪	૭૦ ૧. ૮૭	૮૦ ૧. ૧૦૦

૮૦×૧=૧૦૧	૯૧×૧=૧૩૧
૮૨ ૧. ૧૦૨	૯૨ ૧. ૧૩૫
૮૩ ૧. ૧૦૩	૯૩ ૧. ૧૩૬
૮૪ ૧. ૧૦૫	૯૪ ૧. ૧૩૭
૮૫ ૧. ૧૦૬	૯૫ ૧. ૧૩૮
૮૬ ૧. ૧૦૭	૯૬ ૧. ૧૩૯
૮૭ ૧. ૧૦૮	૯૭ ૧. ૧૪૦
૮૮ ૧. ૧૧૦	૯૮ ૧. ૧૪૧
૮૯ ૧. ૧૧૧	૯૯ ૧. ૧૪૨
૯૦ ૧. ૧૧૨	૧૦૦ ૧. ૧૪૫

—શ્રીજી ધોરજી માટે—

અંકગણિતનાં

મનોચરન પાંચ આનો.

સુરત શહેર તથા—

ગોર્યાસી તાલુકાનો

“જીજ્ઞાણ શિક્ષક”

ત્રજી આનો.

અહીંયાની સાથે સવાયાની ટીકીની પલાખીનો સંબંધ ૧૧૧

૧×૨૧=૨૧	૨×૨૧=૨૧	૧૧×૨૧=૨૭૧	૨૨×૨૧=૨૭૧
૨ ૨૧ ૫	૪ ૨૧ ૫	૧૨ ૨૧ ૩૦	૨૪ ૨૧ ૩૦
૩ ૨૧ ૭	૬ ૨૧ ૭	૧૩ ૨૧ ૩૧	૨૬ ૨૧ ૩૧
૪ ૨૧ ૧૦	૮ ૨૧ ૧૦	૧૪ ૨૧ ૩૫	૨૮ ૨૧ ૩૫
૫ ૨૧ ૧૨	૧૦ ૨૧ ૧૨	૧૫ ૨૧ ૩૭	૩૦ ૨૧ ૩૭
૬ ૨૧ ૧૫	૧૨ ૨૧ ૧૫	૧૬ ૨૧ ૪૦	૩૨ ૨૧ ૪૦
૭ ૨૧ ૧૭	૧૪ ૨૧ ૧૭	૧૭ ૨૧ ૪૧	૩૪ ૨૧ ૪૨
૮ ૨૧ ૨૦	૧૬ ૨૧ ૨૦	૧૮ ૨૧ ૪૫	૩૬ ૨૧ ૪૫
૯ ૨૧ ૨૨	૧૮ ૨૧ ૨૨	૧૯ ૨૧ ૪૬	૩૮ ૨૧ ૪૬
૧૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૫૦	૪૦ ૨૧ ૫૦
૨૧×૨૧=૫૨૧	૪૨×૨૧=૫૫૧	૩૧×૨૧=૭૭૧	૬૨×૨૧=૭૭૧
૨૨ ૨૧ ૫૫	૪૪ ૨૧ ૫૫	૩૨ ૨૧ ૮૦	૬૪ ૨૧ ૮૦
૨૩ ૨૧ ૫૭	૪૬ ૨૧ ૫૭	૩૩ ૨૧ ૮૨	૬૫ ૨૧ ૮૨
૨૪ ૨૧ ૬૦	૪૮ ૨૧ ૬૦	૩૪ ૨૧ ૮૫	૬૮ ૨૧ ૮૫
૨૫ ૨૧ ૬૨	૫૦ ૨૧ ૬૨	૩૫ ૨૧ ૮૭	૭૦ ૨૧ ૮૭
૨૬ ૨૧ ૬૫	૫૨ ૨૧ ૬૫	૩૬ ૨૧ ૯૦	૭૨ ૨૧ ૯૦
૨૭ ૨૧ ૬૭	૫૪ ૨૧ ૬૭	૩૭ ૨૧ ૯૨	૭૪ ૨૧ ૯૨
૨૮ ૨૧ ૭૦	૫૬ ૨૧ ૭૦	૩૮ ૨૧ ૯૫	૭૬ ૨૧ ૯૫
૨૯ ૨૧ ૭૨	૫૮ ૨૧ ૭૨	૩૯ ૨૧ ૯૭	૭૮ ૨૧ ૯૭
૩૦ ૨૧ ૭૫	૬૦ ૨૧ ૭૫	૪૦ ૨૧ ૧૦૦	૮૦ ૨૧ ૧૦૦
૪૧×૨૧=૧૦૨૧	૮૨×૨૧=૧૦૨૧	<p>ગ્રંથરતની સામાન્ય — ભૂગોળ પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણે આના.</p>	
૪૨ ૨૧ ૧૦૫	૮૪ ૨૧ ૧૦૫		
૪૩ ૨૧ ૧૦૭	૮૬ ૨૧ ૧૦૭		
૪૪ ૨૧ ૧૧૦	૮૮ ૨૧ ૧૧૦		
૪૫ ૨૧ ૧૧૨	૯૦ ૨૧ ૧૧૨		
૪૬ ૨૧ ૧૧૫	૯૨ ૨૧ ૧૧૫		
૪૭ ૨૧ ૧૧૭	૯૪ ૨૧ ૧૧૭		
૪૮ ૨૧ ૧૨૦	૯૬ ૨૧ ૧૨૦		
૪૯ ૨૧ ૧૨૨	૯૮ ૨૧ ૧૨૨		
૫૦ ૨૧ ૧૨૫	૧૦૦ ૨૧ ૧૨૫		
		<p>સુરત શહેર તથા — ચોર્યાસી તાલુકાનો — “ભૂગોળ શિક્ષક” — ત્રણે આના.</p>	

<p>૧×૦૧૧=૦૧૧ ૨ ૦૧૧ ૧૧ ૩ ૦૧૧ ૨૧ ૪ ૦૧૧ ૩૧ ૫ ૦૧૧ ૪૧૧ ૬ ૦૧૧ ૫૧૧ ૭ ૦૧૧ ૬૧૧ ૮ ૦૧૧ ૭૧૧ ૯ ૦૧૧ ૮૧૧ ૧૦ ૦૧૧ ૯૧૧</p>	<p>૧૦૦×૦૧૧=૭૫ ૨૦૦ ૦૧૧ ૧૫૦ ૩૦૦ ૦૧૧ ૨૨૫ ૪૦૦ ૦૧૧ ૩૦૦ ૫૦૦ ૦૧૧ ૩૭૫ ૬૦૦ ૦૧૧ ૪૫૦ ૭૦૦ ૦૧૧ ૫૨૫ ૮૦૦ ૦૧૧ ૬૦૦ ૯૦૦ ૦૧૧ ૬૭૫ ૧૦૦૦ ૦૧૧ ૭૫૦</p>	<p>અરું લખતાં ને સારું વાંચતાં બાલતાં શોખવું હોય તો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ખરીદો.</p>
<p>૧×૧=૧ ૨ ૧ ૨૧ ૩ ૧ ૩૧૧ ૪ ૧ ૪ ૫ ૧ ૬૧ ૬ ૧ ૭૧૧ ૭ ૧ ૮૧૧ ૮ ૧ ૧૦ ૯ ૧ ૧૧૧ ૧૦ ૧ ૧૨૧૧</p>	<p>૧૦૦×૧=૧૨૫ ૨૦૦ ૧ ૨૫૦ ૩૦૦ ૧ ૩૭૫ ૪૦૦ ૧ ૩૦૦ ૫૦૦ ૧ ૩૭૫ ૬૦૦ ૧ ૭૫૦ ૭૦૦ ૧ ૮૭૫ ૮ ૦ ૧ ૧૦૦૦ ૯૦૦ ૧ ૧૧૨૫ ૧૦૦૦ ૧ ૧૨૫૦</p>	

મનોરથ ૧.

૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

સૂચના:—એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછો.

(૧) એક ખુરસીના આર ૩૫૧ આ બેસે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે?

(૨) એક કોથળામાં ૧૭ રૂપિયા છે, તો એવી ૯ કોથળામાં મળીને

કેટલા રૂપિયા હશે ?

પહેલી "ચોપડીનો ડિક્ટેશન શિયક" અઢી આના. [૧૩

- (૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસા આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઈએ?
- (૪) ૧૫, ૧૬, ૧૮, ૧૭, ૧૩, અને ૧૪ પાંચ વખત લખએ તો કેટલા થાય? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે?
- (૫) ૨૦ ત્રણ વાર લખએ તો કેટલા થાય? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ જોશો.
- (૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીના નવની પલાળીના જવાબ જોશો.
- (૭) ૧૮×૫ , ૧૩×૭ , ૧૪×૮ , ૧૫×૯ , ૧૮×૭ , ૧૭×૬ કેટલા?
- (૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છવાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છાં તે કેટલા?
- (૯) ૧૬, ૧૫, ૧૭, ૧૨, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦, અને ૧૪, આઠ વખત લખએ તો કેટલા થાય?
- (૧૦) ૧૬×૬ , ૧૫×૭ , ૧૭×૬ , ૧૩×૮ , ૧૪×૮ , ૧૨×૯ , ૧૬×૫ અને ૧૮×૮ તે કેટલા?
- (૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાછ કેટલી અને પૈસા કેટલા?
- (૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ અને દસ રૂપાઆ સુધીના આના કહેા.
- (૧૩) ૪ જમરખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપાઆમાં કેટલાં જમરખ આવે?
- (૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપાઆ મળે?
- (૧૫) $૭૬+૧૯$, $૭૨+૧૮$, $૧૦૫+૧૫$, $૧૧૭+૧૩$, $૮૪+૧૨$, કેટલા?
- (૧૬) $૭૭+૧૧$, $૯૬+૧૬$, $૬૦+૧૨$, $૮૪+૧૪$, $૮૪+૧૨$, કેટલા?
- (૧૭) $૧૧+૮૮$, $૧૨+૯૬$, $૧૩+૬૫$, $૧૪+૯૮$, $૧૫+૭૫$, કેટલા?
- (૧૮) $૧૭+૧૩૬$, $૧૮+૧૪૪$, $૧૯+૧૫૨$, $૨૦+૧૪૦$, કેટલા?

૧૪] બીજી ચોપડીના "ડિક્ટેશન શિક્ષક" ત્રણ આના.

- (૧૯) ૯૫-૧૯, ૯૦-૧૮, ૧૨૦-૧૫, ૧૪૦-૧૪, ૯૬-૧૨ કેટલા ?
- (૨૦) ૮૮-૧૧, ૧૧૨-૧૬, ૧૦૮-૧૨, ૯૮-૧૪, ૧૦૦-૨૦ કેટલા ?
- (૨૧) ૧૮૦માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.
- (૨૨) ૯૫માં ૧૯ હમેરીએ તો કેટલા આવે ? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જામ તો કેટલા રહે ? ૧૩૩માંથી ૧૯ જામ તો કેટલા રહે ?
- (૨૩) ઝોગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.
- (૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર ચવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે ?
- (૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની કરી ભો લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે એઆનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી કરી થઈ ?
- (૨૬) પાવલાના ૯ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલાં ?
- (૨૭) બારાતરસો, પાંચોતરસો, આઠોતરસો, રતરોતરસો, ખીલતરસો અને દાઝોતરસો એટલે કેટલા ?
- (૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૩, ૧૧૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય ?
- (૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી સાડી આવે ?
- (૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ? ઝોગણીસ ઝોગણીસ આપુ તો કેટલા છોકરાને અપાય ?
- (૩૧) કેટલા ચોક પર ? કેટલા પંચા સાઠ ? કેટલા ચોક સાઠ ?
- (૩૨) ૧૪૪માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?
- (૩૩) ૬૬માં ૬ કેટલીવાર, ૧૨ કેટલીવાર, ૮ કેટલીવાર અને ૧૬ કેટલીવાર ?

મીઠી ચોપડીનો “રિકટેશન શિક્ષક” ડે આના. [૧૫.

(૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય ?

(૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?

(૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતા દરેકને ૮ બોર આવ્યા ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?

(૩૭) કયા કયા પલાખામાં ૭૨ આવે ? દેઢસો એટલે કેટલા દશક ?

(૩૮) ૭ આનાની પાંચ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?

(૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી ?

(૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો ૭ પૈસાના કેટલા ?

(૪૧) ૧૪૪ જે જે પલાખામાં આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨.

૨૧X૧ થી ૩૦X૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) ૨૯X૫, ૨૩X૮, ૨૮X૬, ૨૩X૯, ૨૫X૭, ૨૯X૭ કેટલા ?

(૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૬ નવવાર અને ૨૪ છવાર તે ક.લા ?

(૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૬, ૨૪ને ત્રણે ગુણીએ શું આવે ?

(૪) એક કોટની શીવડામથુ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૫૦ રૂપીઆમાં કેટલા કોટ કિયાય અને બાકી શું વધે ?

(૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે ?

(૬) ૨૯ ગજનો એક એવા ૭ તાકા છે તો બધું મળીને કેટલા ગજ થપકું હશે ?

૧૬] ચોથી ચાપડીનો “ડિસ્ટેશન શિક્ષક” ૪ આના.

- (૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણુ એવા ૭ ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે તો તો ૦ ધું મળીને કેટલા મણુ ઘઉં હશે ?
- (૮) મહીનાનો અરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો ?
- (૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ અરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- (૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.
- (૧૧) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૪ની પલાખી લખો.
- (૧૨) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.
- (૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢાંચુ, અને અધેસા કેટલા ?
- (૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨. ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૦૮, ૨૦૭; ૨૧૭ એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?
- (૧૫) હવીસાસો, બેસાતોતેર, બેબાવના, બેતીસોતેર, બેચોત્રીસા લખો.
- (૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૪૩+૨૭, ૨૦૭+૨૩, ૧૭૫+૨૫ ૧૪૭+૨૧ કેટલા ?
- (૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫, ૨૬+૧૫૬, ૨૯+૨૦૩ કેટલા ?
- (૧૮) ૨૦૦-૨૫, ૨૦૭-૨૩, ૧૭૫-૨૫, ૨૧૬-૨૪, કેટલા ?
- (૧૯) ૧૪૭-૧૨૬, ૧૮૯-૧૬૨, ૧૨૫-૧૦૦, ૧૨૮-૧૧૨, કેટલા ?
- (૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી હશે ?
- (૨૧) ૨૬૧માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.
- (૨૨) ૧૩૫ મજા માદરપાટમાંથી ૫ મજના કેટલાં ધોતીમાં થાય ?
- (૨૩) ફેલ્લી વખત ૨૬ કેરી લઈ તો ૨૩૪ કેરી થાય ?
- (૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે ?

પાંચમી યોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચારે બાના. [૧૭]

- (૨૫) એક નિશાનમાં ૨૫૨ છોકરા છે. અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?
- (૨૬) કેટલી વખત છ લાઇએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૭૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?
- (૨૭) કયા કયા પક્ષાખામાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?
- (૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

મનોચત્ર ૩.

અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) એક કામળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?
- (૨) છ અડધા કામળ છે તેના આખા કામળ કેટલા હશે ?
- (૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ?
- (૪) હું દરરોજ ૦૧ લાડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે કેટલા લાડુ હશે ?
- (૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે. તો ૬૯ ટોપી બેવાને કેટલા રૂપીઆ બેઠાં ?
- (૬) ૧૭x૦૧, ૨૩x૦૧, ૪૭x૦૧, ૫૯x૦૧, ૬૭x૦૧ કેટલા ?
- (૭) અડધાની બેઠીની પત્રાખી બોલી જાઓ.
- (૮) અડધાની બેઠીની પત્રાખી બોલો.
- (૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?

૧૮] મુશ્કેલીનાં “ભૂગોળ શિક્ષક” ત્રણ આનાં.

- (૧૦) જા રૂપીએ મધ્ય સોપારી મળે તો ૩૭ મણનું શું બેસે ?
- (૧૧) ૩૭.૧માં ૧૨૧ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- (૧૨) ૨૧ રૂપીઆનું ધી, ૧૧ રૂપીઆનું શાક અને ૧૨૧ રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો ?
- (૧૩) ૩૦+૦+૩૦+૩૪૦ મળીને કેટલા થાય ?
- (૧૪) કેટલીવાર અડધો લાકડો તો ૩૨૧ થાય ?
- (૧૫) ૩૭૧ આપના અડધા કેટલા ? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા ?
- (૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક બીખારીને ૦૧ રૂપીએ આપું તો કેટલાને અપાય ?
- (૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦૧ રૂપીએ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવાશે ?
- (૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૭ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?
- (૧૯) ૩૯ સેપરી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?
- (૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે
- (૨૧) ૩૬ ગજા લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજનાં કેટલા રમાલ થશે ?
- (૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય ?
- (જ. ર. ૪. ૬, છત્યાદ)
- (૨૩) દરરોજના ૦૧ રૂપીઆ ભેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?

મનોધાતન ૪.

દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય ?
- (૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય ?
- (૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?
- (૪) અડધો કેટલીવાર લખએ તો દોઢ થાય ?
- (૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
- (૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર અને અડધો કેટલીવાર ?
- (૭) પોણો કેટલીવાર લખએ તો દોઢ થાય ?
- (૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- (૯) ત્રણ લાકડુંમાંથી દોઢ ખાધો તો કેટલા રહ્યા ?
- (૧૦) મારી પાસે ૦૦ રૂપીઓ છે, તેમાં થું ઉમેરું તો દોઢ થાય ?
- (૧૧) ૫×૧૦, ૬૯×૧૦, ૯૫×૧૦, ૬૭×૧૦, ૭૦૦×૧૦, કેટલા ?
- (૧૨) એક તામડામાં દોઢ મણુ દૂધ થાય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું મારશે ?
- (૧૩) રૂપીઆની ૧૦૦ શેર બંધી મળે, તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી આવે ?
- (૧૪) એક બંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઈશે ?
- (૧૫) એક આનાના દોઢ શેર કારેલાં મળે, તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
- (૧૬) એક બગીચે ૧૦૦ શેર અડધ જોઈએ, તો ૬૭ બગીચે માટે કેટલા શેર અડધ જોઈશે ?
- (૧૭) એક લોટાનું વજન ૧૦૦ શેર થાય, તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું થશે ?

૨૦] મુંબઈ ઇલાકાની સાઠ ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા જાણના

(૧૮) એક સાધુને ૧૧ શેર લોટ આપી એ તો ૭૯ સાધુને આપવાને
કેટલો લોટ જોઈએ ?

(૧૯) એક શેર એલચીનો ૧૧ રૂપીઆ બેસે તો ૨૯ શેર એલચીનું
શું બેસશે ?

(૨૦) મધુ ધીના ૪૭ રૂપીઆ બેસે તો ૧૧ મધુનું શું બેસે ?

(૨૧) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો
ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

(૨૨) દોઢાની બેકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકની પલાખી બોલો.

(૨૩) ૬૯+૧૧, ૪૬+૧૧, ૧૦૨+૧૧, ૪૫+૧૧, ૯૯+૧૧, કેટલા ?

(૨૪) ૧૧+૮૨, ૧૧+૪૫, ૧૧+૬૭, ૧૧+૭૨, કેટલા ?

(૨૫) ૧૦૧-૧૧, ૬૯-૧૧, ૧૦૨-૧૧, ૧૧૨-૧૧, કેટલા ?

(૨૬) ૨૮૧ મધુ દૂધમાંથી ૨૭ મધુ વપરે ત્યારે બાકી કેટલું રહ્યું ?

(૨૭) ચોવાસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?

(૨૮) કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૭ થાય ?

(૨૯) ૫૫૧માં દોઢ કેટલીવાર છે ? કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૫૧ થાય ?

(૩૦) ૭૫ રૂપીઆમાંથી ૧૧ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

(૩૧) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦૧ રૂપીઆ વહેંચુ તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૨) દોઢ શેર ખાંડ રાજ વપરાય તો ૩૭૧ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ
ચાલશે ?

(૩૩) ૧૧ મજા આદીનો રૂ. ૧ બેસે તો ૪૦૧ મજા આદીનું શું ?

(૩૪) ૭૯૧ રૂપીઆમાં ૫૩ અઢત્તાલીસાં તો એકની કિંમત કેટલી પડી ?

(૩૫) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦૧ ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?

(૩૬) ૪૩૧ મજાના વાકામાંથી ૧૧ મજાના કેટલા રૂમાલ થાય ?

હિંદુસ્તાનની સાત ભૂગોળ પ્રશ્નોત્તરમાળાની ચાર આના. [૨૧]

- (૩૭) રાજ ૧૧ રૂપીઆ વાપરું તો ૯૦ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?
 (૩૮) દરેક છોકરાને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલા છોકરાને આપાય ?
 (૩૯) જોટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલીવાર ભડું તો ૯૬ રૂપીઆ ચાય ?
 (૪૦) દોઢ રૂપીઆની ૧ શેર દીઠ મળે નો ૩૯ શેરનું શું બેસશે ?
 (૪૧) ૪૮ માં દોઢ કેટલીવાર ૬મેરું તો ૭૨ થાય ?
 (૪૨) ૫૭ પંચીઆના ૮૫૫ રૂપીઆ બેઠા તો એ લખે ૭૫ પંચીઆનું શું આપવું પડશે ?
 (૪૩) એક માણસ દરરોજ ૧૧ રૂપીઆ કમાય તો ૧૪ માણસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે ?
 (૪૪) ૧૧આને શેર વેગણ મળે છે તો ૧૧ રૂપીઆમાં કેટલા આવે ?

અનોચત્ત પ.

અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) બે ને અડધો કેટલા ?
 (૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨૧ થાય ?
 (૩) ૪૭૫+૨૧, ૬૭૫+૨૧, ૧૫+૨૧, ૧૦૨૧+૨૧, ૧૮૦+૨૧ કેટલા ?
 (૪) ૨૦+૮૫, ૨૦+૭૨, ૨૦+૪૭, ૨૦+૨૦૫, ૨૦+૧૦૦, કેટલા ?
 (૫) ૧૯૨૧-૨૧, ૧૦૫-૨૧, ૧૦૦-૨૧, ૨૧૦-૨૧, કેટલા ?
 (૬) ૧૯૦-૧૮૭, ૧૬૭-૧૬૫, ૧૦૦-૯૭ કેટલા ?
 (૭) ૪૭×૨૧, ૭૯×૨૧, ૮૭×૨૧, ૨૯×૨૧, ૮૨×૨૧, કેટલા ?
 (૮) એક માણસ ૨૧ રૂપીઆ કાઢે તો ૩૯ માણસના કેટલા રૂ. થાય ?

૨૨] શુભરાતની સાં બૂજીયાની પ્રત્નોત્તરમાળા ૩ આના.

- (૯) એક કાથળીમાં ૨૫ મણુ ધકં માય તો ૨૪ કાથળીમાં કેટલા મણુ ધકં માય ?
- (૧૦) ૨૫ શેર જીંગો ૧ રૂપીઆ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલા શેર જીંગે મળે ?
- (૧૧) એક નોટના ૩. ૨૫ મળે તો ૩૬ નોટના કેટલા ૩. મળશે ?
- (૧૨) ૩. ૨૫એ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે ?
- (૧૩) મણુ કેરીના ૨૫ રૂપીઆ બેસે તો ૪૯ મણુનું શું બેસે ?
- (૧૪) એક માણસને ૨૫ રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- (૧૫) એક તાવડીનું વજન ૨૫ મણુ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?
- (૧૬) મણુ દૂધમાં ૨૫ શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણુ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઈએ ?
- (૧૭) ૧ રૂપીઆનું ૨૫ મળે તો ૬૭૫ મળનું શું બેસે ?
- (૧૮) ૨૫ શેરો ૧ રૂપીઆ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું આવશે ?
- (૧૯) એક દિવસને અરથ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭૭ દિવસમાં કેટલો અરથ થશે ?
- (૨૦) ૫૪ છત્રી ભેવી છે એક છત્રીના ૨૫ રૂપીઆ બેસે છે તો કેટલો અરથ થશે ?
- (૨૧) ૨૭ રૂપીઆ તોલો મોનું મળે તો ૨૫ તોલાનું શું આપવું ?
- (૨૨) એક રૂપીઆના ૨૫ શેર મળે, તો ૨૫ શેરનું શું બેસશે ?
- (૨૩) કેટલા અડધા હોય તો ૨૫ થાય ? અઢીમાં અડધા કેટલીવાર છે ?
- (૨૪) કેટલા ૦ અઢી ? અઢીમાં ૫૫ કેટલીવાર છે ?

બીબ ધારણ માટે અંકગણિતનાં મનોચલન પાંચ આના. [૧૩

- (૨૫) ૧ રૂપિયાનું ૨૫ શેર તો ૪૦ શેરનું શું મહેલ ?
- (૨૬) ૨૧૦ રૂપિયા ૮૪ માણસ વચ્ચે ખરચ થયો, ત્યારે એક માણસને ભાગે શું આવ્યું ?
- (૨૭) ૬૯ ઊકરા વચ્ચે ૧૭૨૫ રૂપિયા વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?
- (૨૮) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલીવાર અઢી લખએ તો ૧૦૦ થાય ?
- (૨૯) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૧૦૦માં ૨૫ કેટલીવાર ?
- (૩૦) રૂ. ૯૭૫ એ. શે. ૨૫ રૂ. ખચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- (૩૧) ૨૫ અને શેર દૂન મળે તો ૨૫ રૂપિયામાં કેટલું આવશે ?
- (૩૨) ૭૨૫ રૂપિયામાં ૨૫ તોલા મેનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શે. ?
- (૩૩) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭૫ રૂપિયા છે, તો દરેક માણસને શું મળશે ?
- (૩૪) શેર હીંગના ૨૫ રૂપિયા પડે તો ૪૫ રૂપિયામાં કેટલા શેર હીંગ આવશે.
- (૩૫) ૩ ૧૦૦પાંચી અઢી અઢી રૂપિયાવાળી કેટલી નોટ આવશે ?
- (૩૬) એક આનાની ૨૫ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપિયાની કેટલી આવશે ?
- (૩૭) ૨૫ રૂપિયાવાળી ટોપી ૧૦૭૫ રૂપિયામાંથી કેટલી આવશે ?
- (૩૮) ૨૫ શેર જલેબીને ૧ રૂપિયા પડે તો ૭૭ રૂપિયાની કેટલી જલેબી આવશે ?

મનોચલન ૬.

પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

- (૧) એક બાડુના ચાર સરખા સાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

૨૪] મુશ્કેલીનું નકશો પાંચ આના.

- (૨) ચાર ના એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય ?
- (૩) ના એ અડધાને કેટલામે ભાગ? અને આખાને કેટલામે ભાગ?
- (૪) ૧ને ના, ૧ને ના, ૧૧ને ના, ૧૧૧ને ના કેટલા ?
- (૫) ૧૭+ના, ૨૩+ના, ૨૮+ના, ૨૮૧+ના કેટલા ?
- (૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, અને ૧૦૦માં ના એકો તે કેટલા કહેવાય ?
- (૭) ૯૯૧, ૭૮૧, ૫૭૧, ૭૬૧, ૪૯૧, ૩૭૧, અબ્દમાં લખો.
- (૮) ૪૯xના, ૫૭xના, ૪૩xના, ૭૯xના, ૬૭xના કેટલા ?
- (૯) દરેક છોકરાને ના પેડા આપું તો ૮૮ છોકરાને આપવાને કેટલા પેડા જોઈએ ?
- (૧૦) પાયાની ચચાચની પલખી બેઠો.
- (૧૧) પાયાની ચચાચની અને અધાની બબ્બેની પલખી બેઠો.
- (૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭ ૪૭ ૩૭ ૫૫, ૭૯ ૫૭ ૮૯, ૮૩ ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩. ૪૬, ૯૧. ૬૩, ૩૧ ૪૧, ૭૧, અડધા રૂપિયાના આખા રૂપિયા કેટલા ? પાવલીના કેટલા રૂપિયા ?
- (૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૭૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ના ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
- (૧૪) ૬૯, ૭૩, ૭૯, ૮૫, ૯૩. ૭૦૦ અડધા રૂપિયાના આખા રૂપિયા કેટલા ? અને પાવલીએ કેટલી ?
- (૧૫) ૯ રૂ ના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપિયા કેટલા ?
- (૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે ?
- (૧૭) કેટલીવાર ના રૂપિયા લઈએ તો ૧૯ રૂપિયા થાય ?
- (૧૮) ૧૭, ૫૧, ૨૩૧, ૧૪ અને ૩૧ને પાંચે ભાગીએ તો શું આવે ?

પાંચમા ધારણાનો “મુખગચ્છિત ચિન્હક” ચાર આના. [૨૫]

- (૧૯) ૨૩ માણસ વચ્ચે પા. ૩પીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે ?
 (૨૦) કેટલી વખત ના મણુ લઈએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩, અને ૨૦ મણુ થાય ?
 (૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજા લુગડામાંથી અડધા મજના કેટલા કકડા થાય ? ના ગજના કેટલા થાય ?
 (૨૨) કેટલીવાર ના કાગળ લઈ તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૨, આખા કાગળ થાય ?
 (૨૩) ૧૮ વખત ના ૩પીઓ લઈ તો કેટલા ૩પીઆ થાય ? સાડા ચાર ૩પીઆની પાવલી કેટલી ?
 (૨૪) ૧૪ ૩પીઆની પાવલી કેટલી ? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ ૩પીઆ થાય ?
 (૨૫) રોજ ના કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય ? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે ?

મનોયત્ન ૭.

નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ

- (૧) એક ૩પીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બે આની કેટલી ? આની કેટલી ? ૬પુ કેટલા ? પૈસા કેટલા ? અને પાંચ કેટલી ?
 (૨) ૩પીઓ કોની કોની બરાબર છે ? શું આપવાથી ૩પીઓ મળે ?
 (૩) ૧૬ ૬પુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી; ૭૨ પાંચ, અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.
 (૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો, રૂપાના કયા કયા સિક્કા છે ?

૨૬] યોથા ધૌરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

(૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઝોઠા છે, ત્યારે કેટલા આના હશે ?

(૬) પાવલામાંથી શું ખાતું તો ૯ પૈસા રહે ?

(૭) ૪ આનામાં કેટલા આના હશે ? તો રૂપીઆ થાય ?

(૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું તો એક રૂપીઆ થાય ?

(૯) એક આનાની ૧૨ પાછ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ? નીકલના સિક્કા ગણાવો.

(૧૦) ૫, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાછ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?

(૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા ?

(૧૩) ૮ આનાની પાછ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી ?

(૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?

(૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? હપ્પુ કેટલા ? દોઢ પાછ કેટલી ?

(૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની ને એક પૈસાની પાછ કેટલી ?

(૧૭) બે પૈસાની ૧ પેનથીલ મળે છે, ૧૧ રૂપીઆની કેટલી મળે ?

(૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઝોઠી છે, ત્યારે બેઆનીઓ હશે ?

(૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી, હપ્પુની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હશે મારી પાસે શું રહ્યું ?

(૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઆ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાછ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે ?

ગ્રીક્ષ ધોરણનો “મુખ્યમણિત શિક્ષક” અંદી આના. [૨૭]

- (૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના
રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?
- (૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના
રૂપીઆ કેટલા ? અડધા કેટલા ?
- (૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાછના આના
કેટલા ? અને પૈસા કેટલા ?
- (૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે ? અડધા કેટલા આવે ?
- (૨૫) ૭૪, ૬૭, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા ?
- (૨૬) રાજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?
- (૨૭) ૧૨ શેરના ૩ આના બેસે તો ૭ શેરનું શું આપવું ?
- (૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯ અને ૧૫ અડધાની પાવલી
કેટલી ? બેઆની કેટલી ? રૂપીઆ કેટલા ?
- (૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા ? અધિલા કેટલા ?
- (૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા
રૂપીઆ મળે ?
- (૩૧) રાજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ
છે. લારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- (૩૨) એક આનાના ૧૭ બેરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા
મળશે ? અને જો ૧૫૩ લેવા હોય તો શું આપવું ?
- (૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાછ બેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન
આવશે ? ને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું ?
- (૩૪) બે આનાના પાંચ જમરખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલા
આવશે ? અને જો ૨૦ જમરખ લેવાં હોય તો શું આપવું ?

[૨૮] પહેલી આપડીના "ડિક્ટેશન શિક્ષક" બાદી આના.

- (૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે ?
૨૥ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે ?
- (૩૬) બેઆનાની બેર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના ?
- (૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાછની કેટલી આવે ?
અને બે ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું ?
- (૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલી ?

મનોયત્ન ૮.

પરચુરણ હિસાબ.

- (૧) ૧૬ કરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઇ તો સારી કેટલી રહી ?
- (૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?
- (૩) એક આનાવાળી ૧૧૩ ટિકિટ લીધી ને દસ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે ?
- (૪) ૨૪માં કેટલા ઉમેરું તો ૭૨ થાય ?
- (૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી દસ રૂપીઆવાળી નોટો લેતા ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે ?
- (૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે ?
- (૭) બેઆનાની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી ?
- (૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?
- (૯) એક ટોપીનો ૦૫ રૂપીઆ પડે તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે ?

- (૧૦) દરેક છોકરાને ૦૧ શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઈશે ?
- (૧૧) એક છોકરા અઢી લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?
- (૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાંચેર કેટલા ? અઢીએર કેટલા ?
- (૧૩) એક માય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ માયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હળર એટલે કેટલા સો ?
- (૧૪) ૨૭ અઢીઆ રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બે આની કેટલી ?
- (૧૫) અઢી રૂપીઆવાળી ૯૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે ?
- (૧૬) એક ધડિઆળના ૨૦ રૂપીઆ બેસે તો એ બેબે પોણાસો ધડિઆળનું બેસે ?
- (૧૭) એક છત્રીના અઢી રૂપીઆ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?
- (૧૮) એક ધડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ધડિઆળનું શું બેસે ?
- (૧૯) ૪૪ રૂપીઆનું એક મણુ ધી મળે તો ૨૦ મણુનું શું ?
- (૨૦) એક આનામાં ૧૦ મણુ બાર લઈ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો બાર લઈ જવાય ?
- (૨૧) પેસાવાળી ૯૬ ટિકીટ આપી, તેને બદલે ૦૦ આનાવાળી કેટલી ટિકીટ લેવી ? આનાલાળી કેટલી લેવી ?
- (૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૪ રૂપીઆ શેકડા છે, ત્યારે બધું મળી કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- (૨૩) એક રૂપીઆના ૨૦ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨૦ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે ?

૩૦૧ વીજી ચોપડીના અર્થ ચાર આના.

- (૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?
- (૨૫) દરેક છોકરાને ૦૧, ૦૧ રૂપીઆ આપતાં ૨૫૫ રૂપીઆની તોટ-માંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?
- (૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણોસો, અને દોઢસો આંકડામાં લખો.
- (૨૭) ૯૯૯૯ અને ૭૫ ચબ્દમાં લખો.
- (૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?
- (૨૯) એક ચોપડીના ૨૫૫ રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ૦૧૧૧ હજાર એટલે કેટલા સો
- (૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા ૬ ૪૨ ?
- (૩૧) ૧૯૨ કરીમાં ૨૪ કરી હમેરીએ તો કેટલી કરી થાય ?
- (૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ જાય તો કેટલા રહે ?
- (૩૩) ૨૬૧ પેના ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતા દરેકને કેટલી આવે ? સાડી સાતસો એટલે કેટલા હજાર ?
- (૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧૧ રૂપીઆ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?
- (૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ રસેટ લીધી તો એ દિસાએ એક રૂપીઆની કેટલી રસેટ પડી ? અને એક રસેટનું થું પડ્યું ?
- (૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ ભેળે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?
- (૩૭) ૭૫ રૂપીઆ ૫૦ છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેક થું મળશે ?

- (૩૮) ૪૨ મજ લાંબું દોરડું છે, તેમાંથી ૧૧, ૧૧ મજના કક્કા કરીએ તો કેટલા થાય ?
- (૩૯) એક ટોપીના ૨૧ રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?
- (૪૦) ૨૧ મજ ધીના ૯૭૧ રૂપીઆ પડે તો એક મજનું શું ?
- (૪૧) ૧૦૨૧ રૂપીઆમાં ૨૧ મજ ધી આપું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
- (૪૨) એક મજુર ૨૧ મજ વજન હાપડે, તો ૭૨૧ મજ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઈએ ?
- (૪૩) કેટલા છંદે ૭૨, કેટલા ચોખ ૭૨, કેટલા તરી ૭૨ ?
- (૪૪) કેટલા પોણે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા નવાં ૭૨ ?
- (૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆ માંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો આરચારઃ અખેઃ છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
- (૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર કરવી ?
- (૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી ૨૧ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે ?
- (૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર હડકં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
- (૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખમાં દોઢસો આવશે ?
- (૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મજુ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મજુ ભરાય ?

૬૨] ચોથી ચોપડીના અર્થ સાઠા સાત આના.

- (૫૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?
 (૫૨) ૭૧ મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?
 (૫૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?
 (૫૪) ૮ માણસ જમાડતા રૂ. ૫ ખર્ચ થાય તો રૂ. ૮૦માં કેટલા માણસ જમાડશે ?
 (૫૫) ૧૨ માણસ રૂ. ૧૮ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?
 (૫૬) ૭૧૧ કલાકમાં ૩૧ માઇલ જવાય તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?
 (૫૭) રૂ. ૩૫૦નું ૧૦ મણ તો ૮ મણનું શું ?
 (૫૮) ૨ આનાનું ૧૧ શેર તો રૂ. ૧૧નું કેટલું ?
 (૫૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂ. જોઈએ ?
 (૬૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧૧ તો ૩૫ કનકવાનું શું ?
 (૬૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ મેથાને બદલે ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઇ લેવી.
 (૬૨) ૪ પૈસાના બેાર લીધાં, ૭ પૈસા મારા બાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?
 (૬૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યા, જેથી મને ૧૬ પૈસા હપળ્યા ત્યારે મેં કેટલા પૈસાના જમરખ લીધાં હશે ?

સમાપ્ત.

બીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક”

ત્રણ આના.

જુઓ છા શું ? પરીક્ષામાં પાસ થવું હોય તો
છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત પુસ્તકો ખરીદો

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

બાળપોથીના	૦-૨-૦	ત્રીજીના	૦-૩-૧
પહેલીના	૦-૨-૬	ચોથીના	૦-૪-૧
બીજીના	૦-૩-૦	પાંચમીના	૦-૪-૧

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ૧લા નો ૦-૩-૦

ત્રિવેદી વાંચનમાળા પુસ્તક ૧લા નો ૦-૩-૦

“મુખગણિત શિક્ષક”

બાળવર્ગના	૦-૧-૬	ત્રીજા ધોરણના	૦-૨-૬
પહેલા ધોરણના	૦-૧-૯	ચોથા ધોરણના	૦-૪-૦
બીજા ધોરણના	૦-૨-૦	પાંચમા ધોરણના	૦-૪-૦

“પ્રશ્નોત્તરમાળા”

ગુજરાતની સા. ભૂગોળની ૦-૩-૦ | મુખ્યમંત્રી ભૂગોળની ૦-૪-૬

હિંદુસ્તાનની સામાન્ય ભૂગોળની ૦-૪-૦

બીજા ધોરણ માટે અનુભવ સિદ્ધ

“અંગ્રગણિતનાં મનોચત્ત” પાંચ આના.

સુરત શહેરનો “ભૂગોળ શિક્ષક” ત્રણ આના
સુરત જિલ્લાનો

બાળપોથીથી સાતમી સુધીના તેમજ કન્યા વાચનમાળા ત્રણ પુસ્તકોના
અર્થ તૈયાર છે.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ, શાહપોર—સુરત.

